

Oleana på Rönnö

Bertil Holmström (forts. från nr 15)

I ett försök att spegla livet i skärgården för ett och ett halvt sekel sedan mot bakgrund av den tidens stora händelser har jag som ”proband” valt Oleana Johansdotter. Hon föddes på Rönnö (Rundö) 1792 och levde där hela sitt åttioåriga liv. Hon kom att bli mormor både till min farfar och till min mormor. Första avsnittet avslutades med dessa rader:

Och så förlöper åren. Oleana växer upp och blir, får vi väl anta, en välväxt attraktiv ung flicka. Någon skolgång blir det självfallet inte tal om, men kanske lär hon sig hjälpligt att läsa i bok. Det hon behöver för sitt framtida liv lär hon sig av föräldrar och grannar.

Jag har inte haft tillgång till listor över konfirmander, men antagligen läser Oleana fram för prästen i fjorton-femtonårsåldern, kanske 1806. Tjärnöprästen bor på Engalseröd (vid nuvarande vägen från Skee till Båleröd), och där äger konfirmationsundervisningen rum. Läsborna får ta sig sjövägen till närmaste brygga, Bålerödstrand, och sedan traska någon fjärdingsväg till prästgården. Alla skärgårdsbarn var vana vid småbåtar, men det blir väl pojarna som får ro eller sköta seglen när man skall ta sig in från de tjugotal olika öarna. "Blegg a modevinn" (bleke och motvind) är en stående ursäkt för försenad ankomst - ett talesätt som levde kvar ännu i min ungdom.

I februari 1808 tränger ryska trupper in i den östra rikshalvan, Finland. Vintern blir ovanligt kall, och isläget i Bottenhavet förhindrar sändande av trupper från egentliga Sverige. Den kalla vintern måste även ha känts av på Bohuskusten. Rönnöborna har dock knappast problem med kommunikationerna, Dillhuvudflaket fryser till ordentligt långt innan det blir besvärande is i sundet mot Rossö. Men kanske täcks Kosterfjorden av is som varken bär eller brister, kanske får Kosterborna problem med mat? Det fanns inga tidningar på den tiden, vi får väl aldrig veta.

År 1809 avträds Finland till Ryssland och blir ett storfurstendöme under ryske tsaren. Gustav IV Adolf avsätts och efterträds av sin äldre farbror Karl XIII. Sverige får ett antal nya grundlagar. Den franske generalen Jean-Baptiste Bernadotte utses till svensk tronföljare. Det

Generation II

11:3 mf

ARVIDSSON, PER. Född 1613. Död 1706-10-29 i Karseröd, Mo (O). (Barn 1:2)

Gift med efterföljande ana.

Barn:

PERSSON, JON. Född 1659.

PERSDOTTER, ANNA. Född 1670 i Karseröd, Mo (O). Död 1708-08-16 i Åseröd, Mo (O). (Se 1:2).

PERSSON, ARVID.

11:4 mm

TRULSDOTTER, ANNA. Född 1637. Död 1710-03-12 i Karseröd, Mo (O). (Barn 1:2)

Gift med föregående ana.

Stora Rogstad - släktgård under två sekel

Allan Hansson

I förra numret av Vi släktforskare finns en artikel av Greta Höglund, ”Utdrag ur dombok 1688”. Där nämns en Torsten Nilsson i Rogstad, förste kände brukare till den här behandlade släktgården (se bilden på sidan 1).

Gården Stora Rogstad brukades av samma släkt i över 200 år. Förste innehavaren var Torsten Nilsson. Torsten föddes ca 1686 i Sör Hålt, död 1772-02-16, gift 1715 med Tora Ivarsdotter, född ca 1688, död 1768-04-29. De bodde på Stora Rogstad åtminstone från 1715. Stora Rogstad ägdes då av kronan, men båda Stora Rogstad-gårdarna skatteköptes 1763 av åborna.

Torsten efterträddes av yngste sonen Jakob Torstensson, född 1727-07-12, död 1791-05-12, gift 1765 med Britta Vettlesdotter, född 1744-12-25 på Härslätt, död av malaria 1812-03-21 på Stora Rogstad.